

Beräkningsmetoder för elnät under stor osäkerhet

Sammanfattning av resultat så här långt i projektet

Oscar Lennerhag

Specialist, Industrial PhD student

Independent Insulation Group Sweden AB

Storgatan 5 / 771 30 Ludvika / Sweden

Phone: +46 10 151 08 51

Cell: +46 70 182 13 45

oscar@i2group.se

www.i2group.se

Bakgrund/mål

- Kraftsystemet förändras
  - Storskalig integrering av förnybara energikällor
  - Förändringar i nätet (t.ex. mer kablar)
  - Förändringar i lastens sammansättning
- Dessa förändringar påverkar kraftsystemet på olika sätt...
  - Impedansen (resonanser)
  - Källorna
  - **Ökad osäkerhet i studier**

Bakgrund/mål

- Beräkningsmetoder baseras ofta på en (antagen) fullständig kunskap om systemet
- Osäkerheter hanteras via t.ex. Monte Carlo eller deterministiska metoder
  - MC – inte alltid praktiskt beroende på problemets skala
  - Deterministiska metoder – kan ge väldigt pessimistiska resultat
- **Projektet ämnar undersöka hur förändringar i kraftsystemet och en ökad osäkerhet påverkar överspänningar och spridning av övertoner**
- **Projektet ämnar ta fram beräkningsmetoder som kan användas för att studera isolationskoordinering och elkvalitet i elnät med stora osäkerheter**

Sammanfattning av resultat

En kraftsystemmodell för resonansstudier

En realistisk kraftsystemmodell som inkluderar spänningsnivåer från 400 V till 400 kV

Inverkan av osäkerheter på resonanta överspänningar

Undersökning av inverkan av olika osäkerheter på resonanser och överspänningar relaterade till mätning av transformatorer

En stokastisk aggregerad lastmodell

En ny metod för att aggregera underliggande nät på ett sådant sätt att dess stokastiska egenskaper bibehålls

Åsköverspänningar i blandade HVDC luftlednings-/kabelsystem

En förbättrad statistisk metod för att beräkna åsköverspänningar i blandade HVDC luftlednings-/kabelsystem

En kraftsystemmodell för resonansstudier

- För att studera inverkan av förändringar i kraftsystemet, samt osäkerheter, behövs realistiska nätverksmodeller
- Inom ramen för projektet har ett allmänt tillgängligt exempelnät tagits fram som täcker spänningsnivåer från 400 V till 400 kV

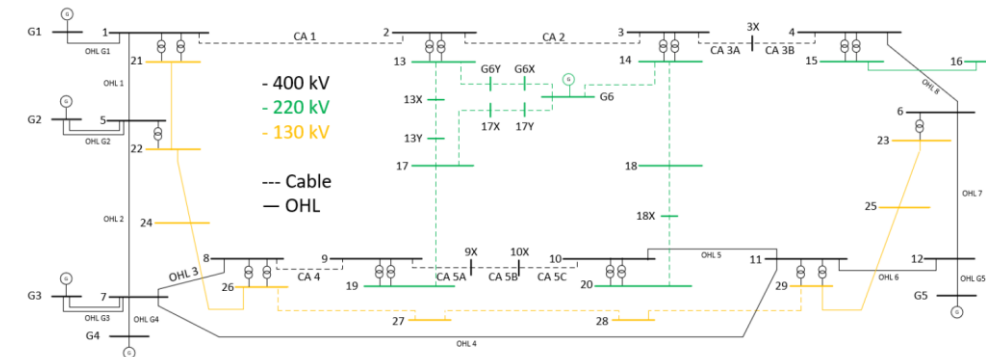
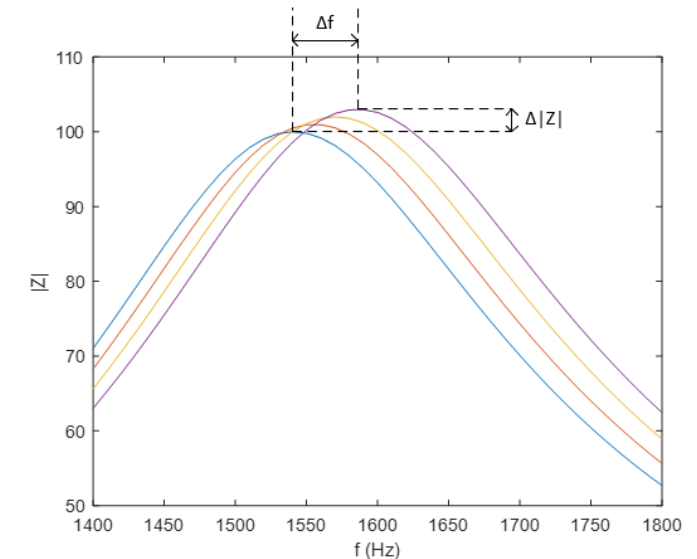

Figure 2.5: Overview of the example grid detailed in [Paper C].

- **Exempelnätet används inom CIGRE och finns inkluderat i PowerFactory 2020**

Inverkan av osäkerheter på resonanta överspänningar

- När mer kapacitans införs i nätet kommer resonansfrekvenserna att minska
- Mindre dämpning förväntas i framtiden, t.ex. på grund av energieffektivisering samt ett skifte till kraftelektronik
- Underliggande nät och laster har stor inverkan på dämpningen av resonanser och bör inkluderas i studier
- Den mekaniska spridningen som påverkar brytarens tillslagsögonblick och den inkopplingsstrategi som används bör inkluderas vid beräkning av överspänningar

Uncertainties affecting the impedance

- Uncertainties in load composition
- Uncertainties in grid structure
- Uncertainties in connected generation
- Uncertainties in operational scenarios (N-1 etc.)
- Uncertainties in models and model parameters

En stokastisk aggregerad lastmodell

- Laster kan ha en betydande inverkan på frekvensen och amplituden hos resonanser och bör beaktas i studier. Kundimpedansen är dock en stor osäkerhet.
- Metoden kan användas för att inkludera den stokastiska karaktären hos laster (eller andra osäkerhetsfaktorer) vid studier på högre spänningsnivåer, samtidigt som beräkningsbördan minskas
- Resultaten från den föreslagna metoden överensstämmer väl med resultaten för den detaljerade modellen
- Mer arbete behövs vad gäller modellering av kundimpedansen

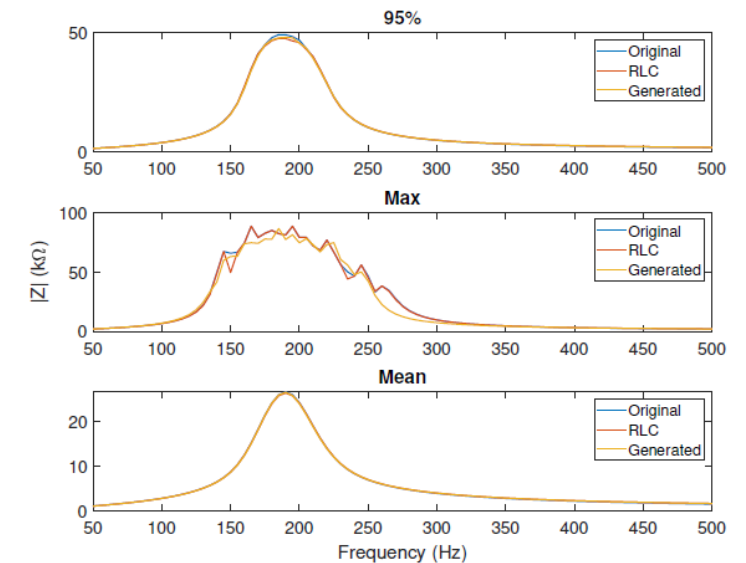

Fig. 14. 95%, max and mean for the full representation, the simplified representation (RLC) and the generated data, for the 83-customer network.

Åsköverspänningar i blandade HVDC luftlednings-/kabelsystem

- Representativa överspänningsnivåer fastställs vanligtvis utan att beakta de statistiska egenskaperna för överspänningarna vilket leder till konservativa resultat
- Den förbättrade statistiska metoden är tillämplig på både backöverslag och skärmfel och tar hänsyn till följande:
  - Fördelning i blixtröstmagnitud
  - Dämpning på grund av korona och resistiva effekter
  - Inverkan av jonisering av marken
- Målet med metoden är att minimera antalet beräkningar som krävs för att bestämma representativa överspänningar i kabelsystemet

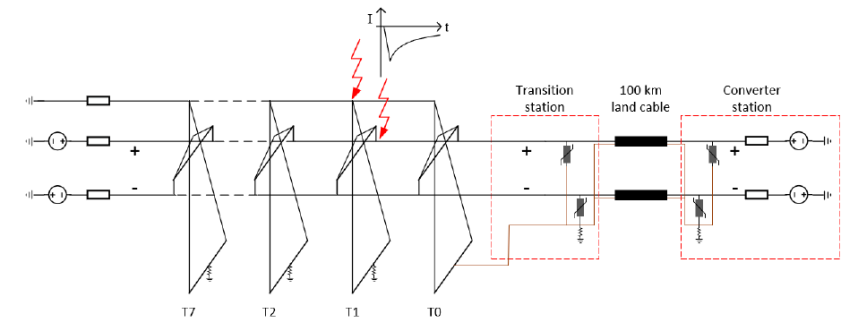

Figure 2. Overview of model used for calculation of lightning overvoltages in the cable system.

Table 4. Statistical calculation for backflashover without considering soil ionization.

Tower No.	d m	S kV/ μ s	T_f μ s	τ μ s	$r(d)$	V_{scr} kV	V_s kV	I kA	Annual Risk Per Span	Accumulated Annual Risk
1	400	4250	1.0	15	0.754	4370	6204	182	0.001990	0.00199
2	800	2125	2.1	15	0.637	4370	7869	236	0.000756	0.00275
3	1200	1417	3.1	15	0.561	4370	9569	291	0.000320	0.00307
4	1600	1063	4.1	15	0.507	4370	11348	349	0.000144	0.00321
5	2000	850	5.1	15	0.465	4370	13231	410	0.000068	0.00328
6	2400	675	6.1	15	0.431	4370	15064	476	0.000038	0.00333
7	2800	531	7.1	15	0.404	4370	16857	546	0.000023	0.00333
8	3200	531	8.2	15	0.384	4370	19682	619	0.000008	0.00333

Framtida arbete

- Vidare analys av osäkerheters inverkan på resonanta överspänningar och spridning av övertoner
- Undersökning av och tillämpning av matematiska metoder som kan användas för att hantera ett stort antal osäkerheter i studier

Publikationer

- En kraftsystemmodell för resonansstudier
  - O. Lennerhag, "Power system model for resonance studies", Technical report, Luleå University of Technology, Dec. 2018. ISBN: 978-91-7790-213-3
  - O. Lennerhag, M. Bollen, "A power system model for resonance studies", International Conference on Electricity Distribution (CIRED), Madrid, Spain, Jun. 2019.
- Inverkan av osäkerheter på resonanta överspänningar
  - O. Lennerhag, M. Bollen, "Power system impacts of decreasing resonance frequencies", International Conference on Harmonics and Quality of Power (ICHQP), Ljubljana, Slovenia, May 2018.
  - O. Lennerhag, M. Bollen, "Impact of uncertainties on resonant overvoltages", International Conference on Power System Transients (IPST), Perpignan, France, Jun. 2019
  - O. Lennerhag, M. Bollen, " Impact of uncertainties on resonant overvoltages following transformer energization"

Publikationer

- En stokastisk aggregerad lastmodell
  - O. Lennerhag, M. Bollen, “A Stochastic Aggregate Harmonic Load Model”, IEEE Transactions on Power Delivery, 2019. DOI: 10.1109/TPWRD.2019.2961790
- Beräkning av åsköverspänningar i blandade HVDC luftlednings-/kabelsystem
  - O. Lennerhag, J. Lundquist, C. Engelbrecht, T. Karmokar, M. Bollen, “An Improved Statistical Method for Calculating Lightning Overvoltages in HVDC Overhead Line/Cable Systems”, Energies Special Issue on Overvoltage Protection, vol. 12, 3121, Aug. 2019. DOI: 10.3390/en12163121

Publikationer

- Övriga publikationer

- T. Karmokar, O. Lennerhag, “Simplified Approach for Investigating Overvoltages in dc Cables in a ± 320 kV Symmetrical Monopolar HVDC System”, in International Symposium on High Voltage Engineering (ISH), Budapest, Hungary, Aug. 2019.
- O. Lennerhag, A. Dernfalk, P. Nygren, “Supraharmonics in the Presence of Static Frequency Converters Feeding a 16 2/3 Hz Railway System”, accepted for presentation in International Conference on Harmonics and Quality of Power (ICHQP), Dubai, UAE, Jun. 2020.
- O. Lennerhag, R. Rogersten, S. Råström, “A Parallel Resonance Investigation in Stockholm’s Future Cablified Transmission Grid: A Prospective Study on Transformer Energization”, IEEE PES Transmission & Distribution Conference & Exposition, Chicago, USA, 2020.

Frågor?

OSCAR LENNERHAG
Specialist

I²G INDEPENDENT
INSULATION
GROUP

@ oscar@i2group.se

+46(0)10 151 08 51

www.i2group.se